Europeiska unionens officiella tidning

SV
C-serien

C/2025/4206

20.8.2025

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

Återindustrialisering av EU – en möjlighet för företag, anställda och medborgare mot bakgrund av krisen med ökade levnadskostnader

(yttrande på eget initiativ)

(C/2025/4206)

Föredragande: **Andrés BARCELÓ DELGADO (ES–I)**

Medföredragande: **Monika SITÁROVÁ (SK–Kat. 2)**

Rådgivare	Vega GIL OYAREGUI (för föredraganden, grupp I) Juan José LUIS DELGADO (för medföredraganden, kategori 2)
Beslut av plenarförsamlingen	5.12.2024
Rättslig grund	Artikel 52.2 i arbetsordningen
Ansvarig sektion	Rådgivande utskottet för industriell omvandling (CCMI)
Antagande av sektionen	4.6.2025
Antagande vid plenarsessionen	18.6.2025
Plenarsession nr	597
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	197/0/2

INLEDNING

Detta yttrande ingår i ett större paket av yttranden från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) om krisen med ökade levnadskostnader. Med detta paket granskar EESK de olika aspekterna av denna politiska utmaning och lägger fram en omfattande och bred uppsättning rekommendationer till beslutsfattare på EU-nivå och nationell nivå samt till organisationer i det civila samhället och andra intressenter. Paketet innehåller sju sektorsspecifika yttranden ([1]), vart och ett inriktat på frågor inom ett visst relevant politikområde. I ett övergripande yttrande ([2]) presenteras dessutom de övergripande politiska rekommendationerna för att hantera levnadskostnadskrisen som helhet och bygga upp resiliens mot framtida kriser.

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) välkomnar kommissionens initiativ ”konkurrenskrafts-kompassen”, som är inriktat på att förbättra EU-ekonomins konkurrenskraft i syfte att minska avståndet till USA och Asien i detta avseende. Utvecklingen av kompassen måste inbegripa tydliga resultatmått för att göra det möjligt för EU:s institutioner och intressenter att övervaka uppnåendet av varje uppgift som ingår i kompassen. Det behövs också ökade privata och offentliga investeringar för att förbättra EU:s konkurrenskraft.

([1]) EESK:s yttranden: ”*Återindustrialisering av EU – en möjlighet för företag, anställda och medborgare mot bakgrund av krisen med ökade levnadskostnader*”, ”*Så lämnar vi kriserna bakom oss – åtgärder för en EU-ekonomi som kännetecknas av resiliens, sammanhållning och inkludering*” (EUT C, C/2025/3195, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3195/oj), ”*Hur bidrar brister på den inre marknaden till stigande levnadskostnader?*” (EUT C, C/2025/3189, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3189/oj), ”*Så kan subventioner till fossila bränslen fasas ut samtidigt som vi säkerställer EU:s konkurrenskraft, lindrar krisen med höga levnadskostnader och främjar en rättvis omställning*” (EUT C, C/2025/3191, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3191/oj), ”*Fragmentering av försörjningskedjorna och konsekvenserna för levnadskostnaderna*” (EUT C, C/2025/4209, 17.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4209/oj), ”*Hur hanterar vi förlusten av köpkraft och risken för ökad ojämlikhet, utestängning och marginalisering?*” (EUT C, C/2025/4208, 17.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4208/oj) och ”*Höjda priser på transporter, energi och boende: vilken roll kan offentliga tjänster av hög kvalitet spela för att komma till rätta med de höga levnadskostnaderna?*” (EUT C, C/2025/3192, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3192/oj).

([2]) ECO/660 ”*Det organiserade civila samhällets rekommendationer för att hantera krisen med ökade levnadskostnader*”.

1.2 Kommissionens arbetsprogram för 2025 innehåller en handlingsplan för överkomliga energipriser. EESK vill att kommissionen garanterar att planen leder till en tryggad elförsörjning med stabila, konkurrenskraftiga och förutsägbara priser. Planen bör också omfatta koldioxidsnål energi via förnybara energikällor och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung.

1.3 Öppet strategiskt oberoende måste stå i centrum för återindustrialiseringsprocessen, med säkrad tillgång till råvaror, diversifiering av källorna och en mer resilient EU-ekonomi. För att uppmuntra företag att förlägga sin produktion till EU rekommenderar EESK en industripolitik som bygger på en värdekedjestrategi. I en sådan strategi betonas att uppströms- och nedströmsaktiviteter är lika viktiga i omställningen. Detta kan åstadkommas genom att man ökar antalet partnerskap med länder utanför EU och effektiviserar tillståndsförfarandena samtidigt som man säkerställer att arbetsmiljönormer samt sociala och miljömässiga normer respekteras för att stödja tillväxten i EU:s egen utvinningsindustri.

1.4 EU:s lagstiftare måste utnyttja den kommande rättsakten om påskyndad utfasning av fossila bränslen i industrin för att säkerställa hållbarheten för alternativa och cirkulära affärsmodeller genom att erbjuda påskyndad tillståndsgivning, ekonomiskt stöd och politiskt stöd till företag som är engagerade i omställningen. Förslaget till rättsakt om den cirkulära ekonomin bör sända en tydlig signal om stöd till cirkulära företag och försäkra investerarna om att EU är den idealiska miljön för att utveckla miljövänliga lösningar.

1.5 Den sociala dialogen, inbegripet förhandlingar om kollektivavtal, måste integreras i återindustrialiseringsprocessen så att den inre marknadens sociala aspekt stärks.

1.6 För att åstadkomma återindustrialisering krävs ett särskilt innovationsprogram med specifika mål som omfattar både befintliga industrier och ny utveckling samt som bygger på social dialog. Detta program kräver offentliga investeringar som måste åtföljas av sociala villkor enligt vad som anges i given för en ren industri.

1.7 EESK föreslår att EU främjar program för offentlig-privata partnerskap i syfte att stimulera industriella investeringar, med en särskild del ägnad åt att främja unga företagare inom tillverkningssektorn. Programmet bör främja samarbete mellan offentliga institutioner och privata företag för att påskynda innovation och marknadsföring av ny teknik.

1.8 Kommittén efterfrågar i kommissionens kommande förslag om en kompetensunion ett direkt erkännande och validering av arbetstagarnas kompetens i hela EU när de väl har erkänts av de offentliga myndigheterna i en medlemsstat, vilket skulle minska de byråkratiska bördorna. Kommissionen måste lansera ett EU-omfattande program för att främja skäligt avlönade lärlingsutbildningar inom industrin för de yngre, som ett sätt att stödja en mer resilient arbetskraft. Likaså bör instrument avsedda att förutse och hantera förändringar tas fram, och en väg för rättvis omställning som inbegriper kompetenshöjning och omskolning av arbetskraften bör erbjudas som en del av den sociala dialogen.

1.9 Systemet för ren offentlig upphandling erbjuder ett tillfälle att framhäva och erkänna hållbarhetsinsatser från EU-företagens sida på ett icke-diskriminerande sätt.

1.10 För att öka konkurrenskraften och behålla och utveckla industriproduktionen i EU vill EESK att omnibuspaketen ska säkerställa enhetlighet i lagstiftningen och rättssäkerhet för företag och arbetstagare, effektivisera tillståndsförfarandena genom att göra dem tydligare, snabbare och mer förutsägbara samt minska arbetsflödet när det gäller rapportering genom att förebygga överflödig rapportering. En harmonisering av standarder för ren teknik i hela EU kan också underlätta företagens marknadstillträde och efterlevnad.

2. **Allmänna kommentarer**

2.1 Även om vissa makroekonomiska indikatorer tyder på att EU ekonomiskt presterar på en godtagbar nivå, med lägre inflation, mycket låg arbetslöshet och lägre energikostnader än under energikrisen 2022, visade kommissionens Eurobarometerundersökning hösten 2022 att de **stigande levnadskostnaderna** var det mest angelägna problemet för 93 % av EU-medborgarna ([3]). Denna känsla har hängt sig kvar: levnadskostnaderna (42 %) och den ekonomiska situationen (41 %) var huvudanledningarna för EU-medborgarna att rösta i det senaste valet till Europaparlamentet i juni förra året ([4]). I Eurofounds senaste storskaliga undersökning från 2024 uppgav dessutom fler svarande än föregående år att de hade svårt att få ekonomin att gå ihop – 30 % av de svarande uppgav 2024 att det var svårt eller mycket svårt att få ekonomin att gå ihop, jämfört med 22 % år 2023 ([5]).

2.2 EU brottas för närvarande med **den dubbla utmaningen** att hantera levnadskostnadskrisen och samtidigt vända de långsiktiga effekterna av avindustrialiseringen. Dessa båda frågor är nära sammankopplade och har betydande konsekvenser för företag, arbetstagare och medborgare i hela unionen.

2.3 De främsta drivkrafterna bakom **levnadskostnadskrisen** är följande:

2.3.1 **Inflationen** steg under 2021 till 2,9 %, påeldad av den snabba ekonomiska återhämtningen efter covid-19. Kriget i Ukraina och energikrisen ledde till att inflationen under 2022 steg till 9,2 %. Efter att ha sjunkit något, till 6,4 %, dämpades inflationen till 2,6 % under 2024. Inflationsstämningen är dock mycket stark, eftersom priset på varorna i hushållens varukorgar stigit konstant ([6]). Den har avsevärt urholkat köpkraften och satt en enorm finansiell press på medel- och låginkomsthushåll.

2.3.2 Även om **grossistpriserna på el och gas** har sjunkit betydligt sedan slutet av 2022 är de fortfarande ungefär dubbelt så höga som tidigare, med fluktuationer till följd av lagstiftningsåtgärder, marknadsförhållanden och rådande geopolitiska spänningar ([7]). Den nyligen genomförda reformen av elmarknaden har inte gett önskat resultat, eftersom rangordningen (marginalprissättningssystemet) hindrar konsumenterna från att dra full nytta av utbyggnaden av förnybar energi. Draghi-rapporten visar den stora skillnaden i el- och gaspriser mellan EU och USA ([8]). Energikostnaderna är fortfarande ett kritiskt problem inte bara för industrin – som tillsammans med transporter är en av den största energikonsumenterna – utan även för de mest utsatta hushållen.

2.3.3 Effekterna av den **ekonomiska ojämlikheten** har varierat och varit flerdimensionella. De har gällt inkomst, tillgång till hälso- och sjukvård samt utbildning. Reallönerna i EU 2024 beräknas fortfarande ligga 1,1 % under 2019 års nivå. Många låginkomsthushåll och lägre medelinkomsthushåll känner fortfarande av den höga inflationsperiodens negativa effekter på sin köpkraft. Framför allt är den materiella och sociala fattigdomen och de finansiella svårigheterna bland arbetstagarna fortfarande på en hög nivå hög jämfört med nivåerna före 2022 ([9]). Samtidigt har vissa samhällsgrupper påverkats mer än andra. Personer med lågkvalificerade arbeten, kvinnor och ungdomar har drabbats hårdast. De långvariga effekterna har ännu inte studerats ([10]).

2.3.4 Levnadskostnadskrisen, de kraftigt stigande energipriserna och effekterna av covid-19-pandemin har förvärrat problemen med **ekonomiskt överkomliga bostäder**. Dessutom har strukturella faktorer såsom urbanisering, demografiska förändringar och fastighetsspekulation drivit upp boendekostnaderna ([11]). Alltför höga boendekostnader påverkar inte bara låginkomsthushåll utan även medelinkomsthushåll och ungdomar. Bristen på bostäder till överkomlig kostnad är förmodligen den största utmaningen för ungdomar och något som hindrar dem från att starta ett självständigt liv. I slutet av 2023 var situationen på arbetsmarknaden för unga bättre än den varit under de senaste åren, men flera faktorer som hindrar ungdomars självständighet kvarstod, såsom ökande levnadskostnader och bristande möjligheter att kunna flytta från föräldrarna ([12]).

([3]) Eurobarometer 2022.
([4]) Eurobarometer 2024.
([5]) ”Quality of life in the EU in 2024 – Results from the Living and Working in the EU e-survey, 2025”, Eurofound.
([6]) Eurostat.
([7]) ”Energy prices and costs in Europe, 2024”, kommissionen.
([8]) Rapport om EU:s framtida konkurrenskraft – ”Draghi Report The future of European competitiveness”.
([9]) ”Labour Market and Wage Developments in Europe, Annual Review 2024”, GD Sysselsättning, socialpolitik och inkludering, Europeiska kommissionen.
([10]) Europeiska jämställdhetsinstitutet, 2021.
([11]) EPRS, Europaparlamentets utredningstjänst, 2024.
([12]) Eurofound 2023.

2.4 **Avindustrialisering** i EU

Under de senaste årtiondena har EU genomgått en avindustrialiseringsprocess som fortfarande pågår och som kännetecknas av en stadig minskning av tillverkningsindustrins bidrag till ekonomin som helhet. Under de senaste åren har industrins andel av BNP minskat från 21,0 % år 2005 till 18,5 % år 2022 ([13]). Antalet arbetstillfällen inom tillverkningsindustrin har sedan 2008 fortsatt att minska i en ohejdbar takt över hela kontinenten, och effekterna känns inte bara hos lågkvalificerade arbetstagare utan även hos högkvalificerade yrkesutövare ([14]). Denna förändring har drivits på av flera faktorer, bland annat följande:

2.4.1 Globalisering: Traditionellt sett har företagen utkontrakterat leveranskedjor och sin tillverkningskapacitet för att minska kostnaderna. Omlokaliseringen av tillverkningsindustrin till regioner med lägre arbetskraftskostnader har inneburit utlokalisering av produktionen, vilket har lett till nedläggning av fabriker och förlorade arbetstillfällen i EU.

2.4.2 Sen teknisk anpassning och underinvesteringar i innovation: Framsteg inom innovation och digitalisering har minskat efterfrågan på traditionella industrijobb och skapat en snedvridning mellan arbetskraftens kompetens och den moderna industrins behov.

2.4.3 Politiskt fokus på tjänster: Många europeiska ekonomier har i allt högre grad prioriterat tjänstesektorerna, vilket i vissa fall har lett till ett svagare fokus på traditionell tillverkningsindustri. Denna förändring har bidragit till den industriella nedgången och belyser behovet av en mer balanserad politisk strategi.

2.4.4 EU:s handels- och industripolitik samt miljö- och regleringspolitik har tillsammans med demografiska förändringar, arbetskraftsbrist, brist på lämpliga investeringar och minskad konkurrenskraft i unionen också spelat en viktig roll i avindustrialiseringsprocessen.

2.4.5 Konsekvenserna av avindustrialiseringen har varit långtgående. Regioner som en gång blomstrade genom tillverkningsindustrin har fått uppleva ekonomisk stagnation, högre arbetslöshet och ökande regionala skillnader. Förlusten av industriell kapacitet har också ökat EU:s importberoende, vilket exponerar kontinenten för sårbarheter i globala leveranskedjor och energimarknader, något som erfarenheterna från covid-19-pandemin visade.

2.5 **Industrin är tillbaka på den politiska dagordningen**

Återindustrialisering skulle vara det bästa valet och erbjuder en strategisk väg för att åstadkomma följande:

2.5.1 Ökad ekonomisk resiliens: En ökning av de totala ägandekostnaderna, stigande löner, även i länder utanför EU, ökande transportkostnader, högre importtullar och importkostnader samt potentiella försörjningsavbrott urholkar alla de vanliga kostnadsfördelarna med utkontrakterade leveranskedjor. Genom att öka den lokala produktionen och minska beroendet av volatila globala leveranskedjor kan EU öka sin ekonomiska stabilitet och stärka sitt strategiska oberoende.

2.5.2 Främjande av innovation: Industrin är den främsta motorn till innovation när det gäller produkter, processer och tjänster. De nya utmaningarna i samband med digitalisering och artificiell intelligens, robotteknik och den cirkulära ekonomin erbjuder en avgörande möjlighet för EU. Genom Industri 5.0 håller återindustrialisering nu på att formas och definieras. Målet är att skapa en modern, konkurrenskraftig och hållbar industriell bas.

2.5.3 Främjande av hållbarhet: Integreringen av hållbara metoder och den cirkulära ekonomin i industriell verksamhet kan hjälpa EU att uppnå sina ambitiösa klimatmål och samtidigt minska sitt beroende av råvaror samt skapa nya marknadsmöjligheter.

2.5.4 Skapande av säkra arbetstillfällen av hög kvalitet tillsammans med en permanent social dialog: Industrin är motorn för sysselsättning och säkerställer social integration och stabilitet.

2.5.5 I vissa länder har metoden genom viken kooperativ genomför uppköp visat sig vara en framgångsrik modell som också skulle kunna spridas till andra EU-länder. Om uppköpen struktureras väl kan de rädda arbetstillfällen och bevara produktionsanläggningar.

([13]) ”National accounts and GDP”, Eurostat, 2024.
([14]) ”The changing structure of employment in the EU: Annual Review 2023, s. 5”, Eurofound, 2023.

2.6 **Strategiskt politiskt sammanhang**

Genom politiska initiativ, som ligger i linje med Draghi-rapporten om EU:s konkurrenskraft och kommissionens initiativ, måste EU:s industri överbrygga gapet till sina viktigaste handelspartner, såsom USA och Kina.

2.6.1 I given för en ren industri föreslås en tydlig väg för att fokusera på utfasning av fossila bränslen, ren teknik och incitament till investeringar. Kommissionen kommer att bidra till att skapa ett tillväxtfrämjande regelverk för att stödja industrin i dess insatser för innovation, uppskalning, tillverkning av produkter och tillhandahållande av tjänster, i samarbete med alla berörda parter för att säkerställa riktade lösningar för varje enskild värdekedja.

2.6.2 I konkurrenskraftskompassen, som bygger på rekommendationerna i Mario Draghis rapport om EU:s framtida konkurrenskraft, fastställs tre centrala åtgärdsområden: innovation, utfasning av fossila bränslen och konkurrenskraft samt säkerhet och resiliens jämte fem övergripande områden: förenkling, sänkta trösklar på den inre marknaden, finansiering av konkurrenskraft, främjande av kompetens och sysselsättning av hög kvalitet samt harmonisering och samordning av politiken på EU-nivå och nationell nivå. Den kommer att resultera i en minskning av byråkratin utan motstycke, med särskilt fokus på europeiska små och medelstora företag och omfatta ett samordningsverktyg för konkurrenskraft för att hjälpa medlemsstaterna att samarbeta om projekt av gemensamt strategiskt intresse.

3. **Särskilda kommentarer**

3.1 Genom att ta itu med de bakomliggande orsakerna till avindustrialiseringen och levnadskostnadskrisen kan EU utnyttja detta tillfälle för att blåsa nytt liv i sin ekonomi, stärka sin arbetskraft och förbättra livskvaliteten för sina medborgare. Här är några viktiga aspekter och möjligheter:

För företagen:

3.1.1 Återindustrialiseringen erbjuder en möjlighet att utnyttja avancerad teknik, främja **innovation** och stärka den globala **konkurrenskraften**. EU:s industri kan bli ledande i den gröna och den digitala omställningen.

3.1.2 Genom att starta en återuppbyggnad av tillverkningsindustrin och förlägga produktionen lokalt kan företagen minska de risker som följer av störningar i globala **leveranskedjor** och stabilisera kostnaderna.

3.1.3 Genom att anta **hållbara metoder** som är anpassade till EU:s klimatmål kan man öppna upp nya marknader för miljövänliga produkter och tjänster.

För arbetstagarna:

3.1.4 Ett förnyat fokus på industrin kan säkra **välbetalda och stabila arbetstillfällen** inom olika sektorer och ta itu med arbetslöshetsproblem som förvärrats av avindustrialiseringen.

3.1.5 Investeringar i **allmän och yrkesinriktad utbildning** säkerställer en arbetskraft som kan tillgodose de moderna industriernas behov.

3.1.6 Lokala och resilienta industrier ger **stabilare sysselsättningsmöjligheter** och minskar beroendet av volatila globala marknader.

3.1.7 Genom att fokus läggs på hållbara och etiska arbetsmetoder får arbetstagarna **bättre arbetsvillkor** och anställningstrygghet.

För medborgarna:

3.1.8 En blomstrande industrisektor gynnar övergripande **ekonomisk stabilitet**, förbättrar levnadsstandarden och minskar fattigdomen.

3.1.9 Industrin ger arbetstillfällen av hög kvalitet, och de skatter som arbetstagarna tillsammans med industrin betalar kommer att säkra **offentliga investeringar** i infrastruktur och tjänster.

3.1.10 Återupplivade industriregioner kan leda till bättre infrastruktur, förbättrade offentliga tjänster och **dynamiska lokala ekonomier**.

3.2 På det hela taget kan återindustrialisering medföra betydande långsiktiga fördelar. Den medför dock också utmaningar som kräver samordnade insatser på både EU-nivå och medlemsstatsnivå och som måste hanteras genom en genomtänkt politik och strategisk planering:

3.2.1 En av de största utmaningarna är att locka och behålla kvalificerad arbetskraft. Industrin konkurrerar med annan ekonomisk verksamhet för att locka till sig och behålla de främsta talangerna, vilket kräver att stabila arbetstillfällen, konkurrenskraftiga löner och möjligheter till karriärutveckling erbjuds. Färdplanen för sysselsättning av hög kvalitet är ett positivt initiativ från kommissionen, eftersom arbetstillfällen av god kvalitet och anständiga arbetsvillkor är avgörande för att locka arbetstagare. Dessutom bör det genomföras strategier för att förse de delar av befolkningen som befinner sig utanför arbetsmarknaden med arbetstillfällen, resurser och de nödvändiga kompetenserna, med särskilt fokus på kvinnor, ungdomar, migranter och utsatta grupper. Dessutom måste medlemsstaterna vara öppna för att ta emot kvalificerad arbetskraft från länder utanför EU på ett effektivt och obyråkratiskt sätt. Detta inbegriper påskyndade förfaranden för arbetstillstånd, erkännande av utländska kvalifikationer och säkerställande av likabehandling. EU bör sträva efter att bli en föredragen destination för kvalificerade arbetstagare från hela världen.

3.2.2 Erbjuda arbetstagarna utbildning och kompetensutveckling – såväl teknisk som för mjuka färdigheter – samt tydliga karriärvägar och karriärmöjligheter: När industrier utvecklas finns ett kontinuerligt behov av att utbilda och omskola arbetskraften för att säkerställa en god matchning mellan kompetens och arbetsmarknadens behov. Att ha en kvalificerad och resilient arbetskraft är särskilt viktigt i sektorer som står inför den dubbla omställningen. Dessutom välkomnar vi kommissionens uppmaning att ändra reglerna för statligt stöd och fastställa sociala villkor som är kopplade till offentliga investeringar, för att ge industrin bättre incitament att investera i fortbildning, omskolning, arbetstillfällen av hög kvalitet och rekrytering av arbetstagare för en rättvis omställning. Kompetensunionen och den strategisk planen för utbildning inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik bör verka för att uppnå detta mål. Direkt erkännande och validering av arbetstagarnas kompetens i hela EU när de väl har erkänts av de offentliga myndigheterna i en medlemsstat bör möjliggöras inom ramen för utbildning som ett sätt att minska den byråkratiska bördan.

3.2.3 Den snabba tekniska utvecklingen kräver att industrierna hela tiden anpassar sig och är innovativa. Industrin måste anamma den digitala omställningen, vilket inbegriper införande av ny teknik, med särskilt fokus på en robust cybersäkerhetsstrategi för att garantera dataintegritet och full respekt för individens rättigheter.

3.2.4 Att återindustrialisera och samtidigt fasa ut fossila bränslen är en utmaning. Industrin måste balansera tillväxt med miljömässig och social hållbarhet. Att integrera hållbara metoder i industriella processer är avgörande för att följa miljölagstiftningen och uppfylla konsumenternas förväntningar. Detta innefattar bland annat att man inför grön teknik, minskar koldioxidavtrycket och främjar principerna för den cirkulära ekonomin. Det är nödvändigt att främja cirkulära produkter och innovativa affärsmodeller som bygger på cirkularitet genom incitament, så att de kan fortsätta att konkurrera med traditionella och lönsamma affärsmodeller och så att ”gröna” och ”rena” produkter och tjänster blir ekonomiskt överkomliga.

3.2.5 Regelbördor, administrativa bördor och gränsöverskridande frågor: EU:s regelverk och administrativa godkännandeförfaranden ses ofta som komplexa och betungande, och 32 % av företagen i EU anser att lagstiftningen är ett ”stort hinder” för deras investeringsverksamhet ([15]). Företagen måste hantera betydande efterlevnadskostnader och administrativa förseningar för att erhålla tillstånd och godkännanden, vilket kan avskräcka från investeringar och innovation. Den inre marknaden till trots skapar skillnader i nationella bestämmelser, standarder och förfaranden hinder för marknadstillträde och ökar kostnaderna för företag som är verksamma i flera EU-länder. Förenkling betyder inte avreglering. Det handlar inte om att avveckla den gröna given eller viktiga sociala skyddsåtgärder eller att göra EU mer som USA. Det handlar om att få bort byråkrati som inte gynnar någon.

3.2.6 Återindustrialisering kan skapa nya arbetstillfällen, men kan också leda till teknikbetingad undanträngning, där automatisering och avancerad teknik ersätter vissa typer av arbetskraft. För att hantera detta kommer det att krävas särskilda program för omskolning och socialpolitik.

3.2.7 I takt med att industrierna blir konkurrenskraftigare kan trycket från globala konkurrenter öka. För att upprätthålla en konkurrensfördel kommer det att krävas kontinuerliga innovations- och investeringsinsatser.

([15]) 2025 års rapport om den inre marknaden och konkurrenskraften, kommissionen.

3.2.8 Den sociala dialogen, inbegripet förhandlingar om kollektivavtal, måste integreras i återindustrialiseringsprocessen så att man säkerställer ett tillvägagångssätt baserat på deltagande. Arbetsgivare och arbetstagare bör åta sig att utforma och genomföra konkurrenskraftiga utbildningsprogram som främjar industriell, social och territoriell sammanhållning genom förhandlingar om kollektivavtal och arbetstagardeltagande på företagsnivå. Ett nytt samhällskontrakt bör även ta hänsyn till det organiserade civila samhället, ungas åsikter och de regioner som påverkas mest av omställningarna.

3.3 Industrins roll som drivkraft för innovation och mervärdestjänster:

3.3.1 Industrin är avgörande för återindustrialiseringen av EU och främjar ekonomisk tillväxt, innovation och hållbarhet. Den stöder utvecklingen av tjänster med högt värde, mildrar levnadskostnadskrisen och motverkar avindustrialisering genom att driva på ytterligare innovation, blåsa nytt liv i lokala ekonomier, skapa arbetstillfällen och uppmuntra befolkningen att stanna kvar i industriområden:

3.3.2 Industrin är en central drivkraft för **innovation** och går ofta i bräschen inom forskning om och utveckling av ny teknik och nya processer. Sådan innovation kan sprida sig till andra sektorer och främja en kultur av ständig förbättring och tekniska framsteg.

3.3.3 Industrin främjar ofta **mervärdesskapande tjänster** som i sin tur förbättrar den övergripande värdekedjan. Detta omfattar allt från avancerad tillverkningsteknik till eftermarknadsservice som bidrar till att sänka produktionskostnaderna och leder till produkter av högre kvalitet liksom ökad kundnöjdhet.

3.3.4 Arbetstillfällen inom industrin, särskilt inom högteknologiska och avancerade tillverkningssektorer, tenderar att **erbjuda högre löner** än många arbetstillfällen inom tjänstesektorn. Detta kan bidra till förbättrad levnadsstandard och minskade inkomstskillnader.

3.3.5 Industrisektorn erbjuder mycket goda möjligheter till **yrkesmässig utveckling** och karriär. Arbetstagarna kan dra nytta av kontinuerligt lärande, kompetensutveckling och möjligheten att avancera inom organisationen.

Bryssel den 18 juni 2025.

Oliver RÖPKE
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs ordförande